

VERSENYTANÁCS

Vj-99/2007/47.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Magyar Lapterjesztő Zrt.** eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács megállapítja, hogy a Lapker Lapterjesztési Zrt. az általa kötött Opcionális Kiegészítő Megállapodásban érvényesített kedvezménnyel nem követett el gazdasági erőfölénnyel való visszaélést.

A határozat felülvizsgálatát az eljárás alá vont vállalkozás a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérheti a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal 2007. június 25-én versenyfelügyeleti eljárást indított a Magyar Lapterjesztő Zrt. (a továbbiakban: Lapker) ellen, annak vizsgálatára, hogy egyes lapkiadókkal kötött Opcionális Kiegészítő Megállapodásokban az általa alkalmazott kedvezményrendszer feltételei sértik-e
 - a) a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 21. §-át;

b) az Európai Közösséget létrehozó szerződés (a továbbiakban: EK Sz.) 82. cikkét.

2) A Gazdasági Versenyhivatal az elintézési határidőt a Tpv. 63. § (6) bekezdése alapján két alkalommal egyenként száznyolcvan-száznyolcvan nappal meghosszabbította.

II.

A megállapított tényállás

3) A Lapker meghatározó tevékenysége a nagykereskedelmi áruhelyi lapterjesztés: a lapoknak a nyomdától a kiskereskedelmi áruhelyek felé történő továbbítása, a lap árának 35-40 százalékát kitevő terjesztési díj ellenében. A Lapker részesedése a fenti tevékenység magyarországi forgalmából meghaladja a 90 százalékot.

4) A Lapker 2003. júliusától a lapterjesztésre vonatkozó Lapterjesztési Szerződés elválaszthatatlan részét képező Opcionális Kiegészítő Megállapodást (a továbbiakban: Megállapodás) kötött az összes magyarországi lapmennyiség mintegy 80 százalékát adó lapkiadókkal (a továbbiakban: Kiadó). A Megállapodások egyebek mellett az alábbiakat rögzítették:

„III/1. A Lapker az új Lapterjesztési Szerződés alapján öt megillető terjesztési díjből díjengedményt nyújt a Kiadó részére. Ezen díjengedmény az új lapterjesztési szerződés alapján a Lapker által terjesztett meghatározott lapra vagy lapokra vonatkozik, abban az esetben, ha a Kiadó által forgalomba hozott lap/lapok teljes példányszámának III/2 pontban meghatározott része a Lapker által kerül kiskereskedelmi értékesítésre a lap/lapok minden egyes megjelenési száma esetében.

III/2. A Kiadó a Lapker által felajánlott díjengedményt annak tudomásulvétele mellett veszi igénybe, hogy a díjengedményben kizárólag abban az esetben részesül, ha a III/1 szerinti – árus forgalomra szánt lapmennyisége 95%-át, megjelenési számonként a Lapker-nek adja át árus terjesztésre, fogalmazásra.

III/3. Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy a Lapker a Kiadó részére az eladott lapérték 0,5%-nak megfelelő összegben – megjelenési számonként – díjkedvezményt ad.

A díjkedvezmény alapja a Lapker és a Kiadó közötti – eladott lapra vonatkozó – elszámolásban szereplő áfa nélküli lapérték.

A díjengedmény a tárgyidőszakhoz tartozó elszámolásban, számlában kerül levonásra.

III/4. Az árusforgalmazásra szánt lapmennyiség arányának számítási alapja (a 100%) az adott lap megjelenési számára vonatkoztatott forgalomba hozott teljes példányszám, nem ideértve az előfizetéses rendszerben értékesített és promóciós (reklám) célra felhasznált lapmennyiséget.”

- 5) A Megállapodás 2003 júliusától 4 éves határozott időtartamra jött létre az azt aláíró Kiadókkal, azzal, hogy annak leteltével a Megállapodás határozatlan időtartalmúvá alakult át. A feltételek újratárgyalására egyik kiadó részéről sem került sor, azok továbbra is az eredeti feltételekkel élnek tovább.

III.

Jogi értékelés

A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége

- 6) Miután az eljárás a Tpv. mellett az EKSz. alapján is megindult a Versenytanács vizsgálta, hogy az annak alkalmazása feltételét képező, a tagállamok közötti kereskedelem vizsgált magatartások általi érintettsége fennáll-e.
- 7) Az Európai Bizottság az „Iránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak az EKSz. 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról” szóló 2004/C101/07 közleményének (a továbbiakban: Közlemény) 93. pontjában rögzítette az alábbiakat: „Ha egy valamely tagállam egészére kiterjedő erőfölénnyel rendelkező vállalkozás versenykorlátozó visszaélést követ el, általában fennállhat a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás. Az ilyen visszaélésszerű magatartás általában megnehezíti a más tagállambeli versenytársak számára a piacra való behatolást, és ez esetben fennállhat a kereskedelem szerkezetére gyakorolt hatás.”
- 8) A Lapker vizsgált levélpostai szolgáltatásai kedvezményei esetében az érintett földrajzi piac Magyarország egész területe, ezért az előzőek alapján nem zárható ki,

hogyan a vizsgált magatartás hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre. A Versenytanács álláspontja szerint ezért helyesen járt el a vizsgáló, amikor az eljárást az EKSz. alapján is megindította. Ennek rögzítése mellett azonban a Versenytanács felhívja a figyelmet arra, hogy az országos érintett piac nem minden esetben elégséges feltétele a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége fennállásának (a Közlemény 93. pontja szerint: „általában fennállhat”). Ezért a versenyfelügyeleti eljárás során a Közleményben foglalt további szempontok alapján részletesen vizsgálni kell, hogy valóban fennáll-e az érintettség. Az adott esetben ezen vizsgálatot a Versenytanács szükségtelennek tartotta, mert – a későbbiekben részletesen kifejtettek szerint – nem látott okot az EKSz. alapján a beavatkozásra.

A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés vizsgálata

- 9) A Tpv. 21. § értelmében tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni, így különösen
 - i) a piacra lépést más módon indokolatlanul akadályozni; vagy
 - j) a versenytárs számára indokolatlanul hátrányos piaci helyzetet teremteni, vagy gazdasági döntéseit indokolatlanul előny szerzése céljából befolyásolni.

- 10) Az EKSz. 82. cikke értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen és ezért tilos egy vagy több vállalkozásnak a közös piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

- 11) Az EKSz. 82. cikkének alkalmazási gyakorlatában – a vizsgálat tárgyát képező kedvezmények megítélése tekintetében – a kiinduló pontot az Európai Közösségek Bíróságának a Hoffmann-La Roche ügyben¹ hozott döntés képezi, melyben megállapításra került, hogy erőfölényben lévő vállalkozás nem köthet olyan szerződést, amelyben az ügyfele vállalja, hogy adott termék iránti szükségletét – vagy annak nagy részét – kizárólag az erőfölényes vállalkozástól szerzi be, mert azáltal akadályozhatja (lehetséges) versenytársai piacralépését (piaci térnyerését). A Bíróság

¹ Hoffmann La Roche: 85/76. sz. ügy (1979. február 13.) EBHT 461. o.

az ilyen jellegű (ún. hűségkedvezményeket) és a jogszerűnek minősülő tisztán mennyiségi kedvezményeket a következő módon különítette el:

- a) a mennyiségi kedvezmény kizárólag az érintett előállítótól vásárolt termék mennyiségéhez kapcsolódik; amivel szemben
- b) a hűségkedvezmény nem egy konkrét mennyiséghez kapcsolódik, hanem a vevő szükségletéhez, vagy annak jelentős arányához, és a kedvezmény a kereslet (vagy annak nagy része) kielégítésnek kizárólagosságáért cserébe jár;
- c) speciális esetnek tekinthető az, ha mennyiséghez kötött ugyan a kedvezmény, de az valójában nem mennyiségi alapon jár, hanem azon alapul, hogy a mennyiség reprezentálja a vevő feltételezett felvevő kapacitását, így a kedvezmény nem a legnagyobb mennyiséghez kötött, hanem a szükségletek legnagyobb lehetséges százalékához.

- 12) A Versenytanács gyakorlata (Vj–174/2005.) szerint a 11. b) és c) pont szerinti kedvezmények sérthetik a Tpv. 21. § i) pontját is, mely szerint tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélve a piacralépést indokolatlanul akadályozni, továbbá a Tpv. 21. § j) pontját, melynek értelmében tilos a versenytárs számára indokolatlanul hátrányos helyzetet teremteni.
- 13) A Megállapodás szerinti kedvezmény (lásd 4. pont) elvileg megfelel a 11.b) pontban rögzített feltételeknek. A Versenytanács álláspontja szerint azonban annak vizsgálatakor, hogy egy kedvezmény ténylegesen alkalmas-e más vállalkozások piacra lépésének akadályozására, meghatározó jelentőséggel bír a kedvezmény mértéke. A kedvezmény 0,5 (illetve a 40 százalékos terjesztési díjra számítva 1,25) százalékos mértéke mellett a Versenytanács ilyen hatást nem tudott azonosítani.
- 14) Fentiek megállapításánál a Versenytanács figyelemmel volt arra is, hogy a kedvezmény nem az összes lapmennyiségre vonatkozott: ha egyes lapok és egyes megjelenések nem teljesítették a 95 százalékos feltételt, attól még a Kiadó, a feltételt teljesítő, többi lapra, megkaphatta a kedvezményt.

A döntés

- 15) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdésének i) pontja szerint – egyezően a Tpvt. 71. § (2) bekezdés c) pontja alapján tett vizsgálói indítvánnyal – megállapította, hogy a Lapker vizsgált magatartása nem ütközik a Tpvt. 21. §-ába, illetve az EKSz. alapján nincs ok a beavatkozásra .
- 16) A Versenytanács a visszaélésszerű magatartás hiányára tekintettel a Lapker esetleges gazdasági erőfölényes helyzetét nem vizsgálta.

IV.

Eljárási kérdések

- 17) Az eljárás alá vont vállalkozás úgy nyilatkozott, hogy nem kéri tárgyalás tartását, és azt a Versenytanács sem tartotta szükségesnek, ezért határozatát a Tpvt. 74. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.
- 18) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 19) Az eljárás alá vont vállalkozást megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1)–(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. augusztus 26.